

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

— VIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —

TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.

Retru strălămate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţlu

Apare de trei ori pe săptămână

Din manifestul partidului poporului cătră ţară:
„La spatele unei politici de economii fărnice, risipa banului public se face din belşug..”

Vorbesc din experienţă eroii siringelor, ai „Comorilor” şi ai „Mustului care fierbe”.

Retragerea generalilor

Am nu nimei respect ci şi admiraţie pentru generalul Piezan, care, după ce a servit cu strălucire ţara în război, odată cu pacea s'a retras la via şi nu a încercat să bată monedă din sacrificiile pe care le-a adus.

Desigur nu pot avea aceeaşi admiraţie pentru generalul Văitoianu, care la sfârşitul războiului a prezentat recunoştinţei noastre o notă atât de încărcată, încât nu se putea plăti decât din sudoarea şi prin suferinţa a elora cari alături de dânsul se sacrificaseră pe câmpul de luptă.

Cu atât mai puţin admiraţie merită generalul Popovici care s'a adresat recunoştinţei noastre (şi a primit tot felul de răsplătiri) pentru meritul de a fi comandat căruţele şi convoaiele.

Indiferent însă de meritele lor, socotesc că generalii au comis o mare greşală.

Căci ce i-a făcut pe generali să urmeze pe liberali?

Convingerea că dl Stere este trădător?

Când au căpătat această convingere? La 1918, după cum declară gen. Popovici? Dar în jurul acelei date, gen. Piezan era omul plin de prestigiu care este şi astăzi; gen. Popovici era comandantul corpului II şi gen. Văitoianu era prim ministru. Regele (aşa declară gen. Popovici) a ordonat judecarea, probele toate erau adunate.

Dece n'a fost judecat dl Stere?

Ce interese ascunse au urmărit cei cari nu l'au dat în judecată când convingerea şi dovezile că era trădător, precum şi porunca regală?

Nu s'au făcut vinovaţi prin aceasta, cei doi cariera în activitate şi în special primul ministru Văitoianu, de greşeli grave contra onoarei?

Să presupunem însă că aceste obiecţiuni nu există şi că, în acuzarea lor generalii sunt de bună credinţă. Trebuie pentru aceasta să se retragă din Parlament?

În primul rând au ei dreptul să o facă?

Mai cu seamă în forma prudentă în care a făcut-o dl gen. Văitoianu, care s'a retras numai dela şedinţele la cari va participa dl Stere, rezevându şi pentru celelalte dreptul de a încaşa diurna.

Mandatul de senator nu este numai un drept. El constituie şi o obligaţiune, aceea de a lua parte la lucrări. De aceea cred că regulamentul ar trebui să prevadă excluderea definitivă pentru toţi aceia cari anunţă că refuză să ia parte la lucrări. Şi pentru ridicarea prestigiului parlamentului, nu ar trebui să se admită nici o excepţie.

Şi parlamentarii noştri s'au retras din parlament. Atunci însă când, din cauza violenţelor majorităţii nu şi mai puteau exercita mandatul; şi se retrăgeau dintr-o parodie de parlament, în care dl Văitoianu şi Popovici se simţeau la ei acasă.

Generalii nu pot suferi să fie colegi cu dl Stere? Să-şi dea demisia definitiv. Sau nu pot suferi prezenţa fizică a dlui Stere? Aceasta ar fi foarte explicabil din partea generalului Popovici, care a însăngerat Basarabia şi a toleat o administrare condamneabilă, s'lit să stea în faţa omului care reprezintă de zece ani dorul de dreptate şi de răzbunare a întregului popor basarabean.

La'ă de ce socotesc că generalii au comis o mare greşală.

din, care se poate trage şi un folos. Cu această ocazie se va pune problema utilităţii generalilor senatori de drept. Şi ceretându-se activitatea lor, se va vedea că n'au intervenit decât în chestia obeliscului din Calafat, cu care ocazie s'au încercat între ei, toţi generalii din parlament.

Toate acestea sunt cu atât mai triste cu cât pun într-o lumină dezavantajoasă calităţile strălucite ale militarilor noştri şi dau impresia că reprezentanţii lor sunt la remorca unui partid politic detestat de ţară.

Radu Olteanu.

Ziua aviaţiei la Braşov

Conform programului stabilit şi favorizat de un timp admirabil, Ziua aviaţiei la Braşov a avut un succes desăvârşit.

Lumea multă, — greu de stabilit, poate aproape 10 mii persoane — adunată la stadion, unde avea să se desfăşoare programul, a avut o deplină satisfacţie. După vizitarea atelierelor, sălilor de montaj şi hangarelor fabricii de avioane, a început demonstraţia aeronautică. Pe lângă autorităţile civile şi militare ale oraşului un public imens din loc şi din alte părţi.

Încă cu o zi înainte sosiseră la Braşov cu patru avioane, cu regioşii eroi ai văzduhului, ofiţeri ai armatei aeriene, între cari şi simpaticul fiu al Braşovului dl maior-aviator Traian Burduloiu, bine cunoscut din îndrăzneţele raiduri executate de dânsul.

Acrobaţiile, lupta aeriană sborul, cu pasageri împreună cu toate punctele din program au fost executate în condiţiuni excelente. Din cauza numărului prea mare al celor anunţaţi la sborul cu pasageri, mulţi n-au putut gusta senzaţia botezului aerului.

Era aşteptat cu încordare punctul culminant al programului: îndrăzneţea încercare a paraşutistei române d-ra Brăescu.

Avionul militar tip „Pottez”, din care avea să se arunce d-ra Brăescu, îşi face pregătirile de sbor şi părăseşte în sfârşit pământul, urmărit cu o vie încordare de către întreg publicul. După un ocol mai mare, în urma căruia avionul atinge înălţimea de peste 1000 metri, urmează momentul cel mai impresionant: aruncarea din aeroplan a eroinei zilei. Paraşuta funcţionează perfect iar d-şoara Brăescu, după o cădere de câteva minute, atinge în bune condiţii pământul.

În aclamaţiile şi entuziasmul de nedescris ale publicului se încheie cu acest punct programul meetingului de aviaţie.

La Promenada din faţa Prefecturii, au continuat până noaptea târziu diferitele jocuri şi distracţii, aranjate cu prilejul zilei.

De încheiere, o nedumerire: Nu ştim din ce motive s'a dat

prea puţin importanţă presei, care prin propaganda ei, ar fi putut complexa cu un plus simţitor succesul Zilei aviaţiei la Braşov.

NOTE.

Impresii săseşti

Correspondentul ziarului săsesc din loc, în raportul făcut asupra Zilei aviaţiei la Braşov, îşi descrie astfel impresiile sborului său ca pasager:

„Priveliştea Braşovului şi a Țării Bârsei, ca de pe Tâmpa. Aterisirea mult prea de vreme şi în sfârşit 250 Lei pentru trei minute de fluturare în aer — un lux.”

Frumoase impresii, dar mai frumoasă ironia în care şi-le îmbracă cel-ce le-a simţit! Era poate mai împăcat dacă pentru 3 Lei avea prilej să zboare 250 m nute. Pentru că „Geld ist Geld”, iar scopul pentru care s'au organizat serbările aviaţiei — un fleac!

Felicităm pe colegul dela ziarul săsesc de frumoasele-i impresii!!

ics.

Regionalismul liberalo-averescan

În discursul de deunăzi din Camera relativ la reforma administrativă, dl Const. Stere — faţă de ostila altitudine a partidelor liberal şi averescan în chestia asociaţiei de judeţe — a citat proiectul de lege administrativă, pe care partidul poporului l'a trecut prin Senat şi ante-proiectul redactat de Cercul de studii al partidului liberal.

Atât proiectul averescan, cât şi ante-proiectul liberal prevăd — nu asociaţii de judeţe, ci pur şi simplu regiuni.

„În scop de a da, — spune ante-proiectul liberal, — o mai mare dezvoltare vieţii locale, din punct de vedere economic, cultural, sanitar, al lucrărilor publice, etc., — ţara se împarte în regiuni.

„O regiune se formează din mai multe judeţe care, geograficeşte şi prin comunitatea sau apropierea intereselor colective locale, au puţinţa ca împreună să-şi asigure mai temeinic această dezvoltare.”

Catedrala învăţământului din Pittsburgh.

Ziarul „Românul” din America publică următoarele:

Un popor trăieşte prin oamenii săi mari; un popor trăieşte prin produsele sale literare, artistice, ştiinţifice, create de acei oameni, pe cari natura înzestrându-i cu capacităţi, prin munca şi devotamentul lor fără pregele, au devenit oameni cunoscui, pe cari noi îi numim, cu drept cuvânt, mari.

Rămăşişele ale artei noastre din trecut şi prezent sunt cerute a fi instalate în una din camerele catedralei învăţământului a noii universităţi din Pittsburgh. Pentru a compara civilizaţia noastră din trecut, prin obiectele noastre de artă, cu a altor popoare, servind probabil ca un document istoric în viitor, Universitatea din Pittsburgh a luat iniţiativa de a desvolta şi prevedea aceasta catedrală cu lucruri pe cari le-ar putea procura diferitele naţionalităţi, din ţările lor respective, aflătoare în aceasta ţară.

Arta noastră naţională este destul de bogată pentru a nu ne fi ruşine a o expune în muzeele şi localurile de învăţământ străine. Ca să nu amintim altceva decât arta bisericească din din secolii trecuţi, reproducă şi descrie cu atâta măiestrie de falnicul nostru istoric şi savant, Nicolae Iorga, în unul din preţioasele sale volume, scris în franţuzeşte, ne-ar servi ca model, cam ce-am putea alege pentru camera românească ce ar trebui să prevedem şi noi în catedrala învăţământului din Pittsburgh.

Suntem în ceasul al unsprezecelea, când trebuie ca să fim mai decisi ca ori şi când pentru a nu scăpa această invitaţie pe care ne-a făcut-o consiliul universităţii. Celelalte naţiuni cari au fost invitate a prevedea câte

o cameră a lucrurilor lor naţionale, sunt aproape pe isprăvite cu instalarea obiectelor de artă aduse din ţările lor respective.

Noi suntem abia acum în strângerea fondurilor necesare acestui scop. Nu ar fi târziu, însă, dacă aceste se vor putea strânge în limita unui timp care să nu stagneze progresarea lucrărilor în terminarea la timp a acelei catedrale.

Un obol cât de mic va fi bine apreciat de comitetul însărcinat cu executarea acestui lucru, iar fapta generoasă a contribuabilului ar contribui la ridicarea nimbului românesc în America.

Atâta spune articolul ziarului „Românul”, iar în apelul, pe care îl publică comitetul însărcinat cu strângerea fondului necesar pentru această nobilă înfăptuire, se spune între altele:

Fraţi români!

Este o ocaziune rară, chiar unică pentru noi, de-a arăta străinilor ceva despre trecutul nostru istoric, despre valoarea artei româneşti eşită din comora artistică a ţăranului nostru. Românii, cari formează o insulă izolată de latină, vor dovedi că cu toate nenorocirile suferite, au prezervat în sânul poporului tradiţiuni artistice cari au dispărut în alte părţi ale Europei. Broderiile lucrate de femeia noastră dela saie vor dovedi o imaginaţie artistică fără pereche. Scaorţele româneşti, de o varietate înfinită, olăriile artistice decorate, sculpturile în lemn vor fi lucrări originale. Picturile marilor noştri artişti vor reda toată poezia cerului românesc, a câmpiilor noastre şi a ţăranului român.

Sala românească de cursuri va arăta iubirea de artă, credinţa, idealurile şi speranţele poporului român. Va fi primul monument românesc în America şi un salut al artei româneşti pentru Statele Unite, cari răvnesc cu ardoare la un viitor de artă, frumuseţe şi civilizaţie.

Frumoasa iniţiativă a Universităţii din Pittsburgh merită toată atenţia. Ne bucură că fraţii noştri de peste Ocean, înţelegând importanţa sălii româneşti la această Universitate, au pornit o vie mişcare pentru strângerea fondurilor necesare.

Ceea-ce se face la universitatea din Pittsburgh interesează în prima linie statul român, atât de puţin, sau rău cunoscut, în America pe urma propagandei pe care duşmanii ţării ne-o fac peste Ocean.

Să se dea deci importanţa cuvenită faptului şi iniţiativa fraţilor de peste Ocean să fie cât mai mult şi mai puternic sprijinită, de noi cei de acasă.

Din discuția reformei administrative

După discursul din Cameră al d-lui subsecretar de stat Eduard Mirto.

Comuna politică, în sistemul actualului proiect, poate fi alcătuită dintr'un singur sat sau din mai multe sate. În principiu noi am pus comuna alcătuită dintr'un minimum de 10.000 de locuitori.

Este un sistem cu care era mai mult obișnuit Vechiul Regal. Această comună, care reprezintă o asociere a satelor, defectuos făcută în trecutul nostru administrativ, fiind că era ordonată din birourile ministerului de interne, fără nici un fel de consultare la fața locului, aceste comune, erau însă în contradicție cu modul de viață al Ardealului, al Bucovinei și chiar, în mare parte, al Basarabiei. Și atunci am fost nevoiți, tot pentru a nu brusca modul de viață al diferitelor provincii, de a recunoaște comuna alcătuită și dintr'un singur sat sau din două sate. Dece? Pentru că în principiu respectăm comuna politică existentă la punerea în aplicare a legii. Noi am pus în lege principiul pentru comunele alcătuite dintr'un singur sat, care vor dovedi posibilități bugetare de a trăi singure. Or comunele politice din Ardeal, alcătuite dintr'un singur sat sau două, au făcut dovada pe dea întregul a acestei posibilități de viață.

Am înțeles să accentuez acest lucru, fiindcă am constatat din cuvântările unor parlamentari că nu au înțeles tocmai bine această dispoziție și că au avut teamă că s'ar putea crea, în contra modului de viață, comune artificiale, care ar schimba întrucăva situația de astăzi.

D-lor, tot ca inovație, notarul este funcționarul administrațiilor locale, în loc să fie funcționarul de stat, ca până astăzi. Și am adăugat principiul că pentru buna recrutare a acestor funcționari, cari în special în Ardeal au dat rezultate foarte bune, mai multe comune să se poată asocia, pentru a avea un singur notar salariat, așa cum meritele lui îl indică.

La județ, ca deosebire im-

portantă veți găsi capul administrației județene pe președintele delegației județene. Dar d-lor, este o împrumulare a regimului administrativ din Ardeal. Am plecat dela principiul recunoscut de toată lumea, că într'o viață administrativă, bazată pe principiul de autonomie, nu numai organele deliberative, dar și organele executive, trebuie să fie dependente de organizarea autonomiei locale. Nu se poate avea o adevărată autonomie, dacă una hotărăște și cealaltă execută. Știm cu toții cât de mult depinde de modul cum se execută, de buna credință a acelora care execută și mai ales de dependența funcționarului executiv față de acela care dă ordin.

A delibera organele autonome locale și a dispune executarea hotărârilor lor, prin organul puterii centrale, înseamnă că în totdeauna această executare să fie făcută nu în conformitate cu voința organelor autonome, ci în conformitate cu cerințele și cu ordinele puterii centrale.

Asociațiunile județene.

Domnilor, în fine, veți mai găsi o inovație, așa numita asociație generală județeană. Prin acest proiect am dat posibilitate județelor, din resortul aceluiași directorat, ca privitor la interesele de ordin economic, sanitar-cultural, care trec peste limitele județului să poată fi aduse la îndeplinire de către asociațiunile județene.

Domnilor, este limpede prevăzut în proiectul de lege și, cu toate criticile care s'au făcut de cei cari, sau nu voiesc să citească sau nu voiesc să înțeleagă proiectul, trebuie să clarificăm anumite situațiuni precise, puse în lege și care nu pot fi discutate decât din cea mai desăvârșită rea credință.

Mai întâi, domnilor, asociațiunea județeană are caracter categoric voluntar, în sensul că județele hotărăsc ele dacă voiesc să se asocieze sau nu. Este o singură excepțiune: dacă ma-

ioritatea județelor dintr'un directorat stabilește asocierea județelor, minoritatea județelor trebuie să se asocieze. Este principiul majorității care este chemată să cântărească și să stabilească mai bine interesul comun al județelor din resortul unui directorat, decât unul sau două din județe, care desigur nu din motive de gospodărie, ci din alte motive ar încerca să nu intre în această asociațiune.

Domnilor, aceste asociațiuni județene în jurul cărora s'au făcut atâtea discuțiuni și asupra cărora voi insista mai mult când voi veni la partea privitoare la criticile de ordin constituțional, aceste asociațiuni sunt alcătuite în așa fel și atribuțiunile lor sunt prevăzute în așa fel, încât n'au nici una din atribuțiunile asupra cărora ar putea să fie discuțiune, că i s'ar fi dat asociațiunii județene caracterul de subdiviziune politico-teritorială.

Domnilor, asociațiunea județeană are în conducerea ei consiliul asociațiunii județene și delegațiunea consiliului asociațiunii județene, consiliul alcătuit în majoritate din cinci, șase consilieri de fiecare județ, iar delegațiunea județeană alcătuită din câte un reprezentant din fiecare județ.

Domnilor, în afară de acestea — acestea au fost organele autonome, mai mult enumerate decât descrise — în afară de acestea sunt organele puterii centrale. Cei cari în și adoră ca puterea centrală să aibă cât mai mult control, cât mai multă posibilitate de a nu lăsa viața locală liberă, au găsit cu cale să facă această critică, că aceste organe cu caracter pur gospodăresc ar putea trece limitele lor și ar putea să ia atribuțiuni dăunătoare bunului mers al țării. Și ori de câte ori s'ar cerut ca organele executive ale autorităților locale să fie numite de către puterea centrală, de atâtea ori s'a spus că: este nevoie ca ministerul de interne să aibă câte un ochi, cât de mic și de defectuos, în fiecare comună, în fiecare sat, pentru ca interesele superioare ale statului să poată fi supravegiate.

Domnilor, avem și pretind că avem organe ale pute e. cen-

trale, atât de numeroase — și am să le enumăr, ca să se liniștească toți amatorii, toți doritorii de această supraveghere exagerată a puterii centrale. Avem în legea administrativă pe directorul ministerial, pe prefect, pe primul prelor și pe prefector. Acestea sunt organele puterii centrale prevăzute de către legea administrativă. Dar mai avem, domnilor tot organe ale puterii centrale: tot corpul de jandarmi, toată poliția, șeful parchetului, dirigințele oficiului poștal, șeful de gară, inginerul șef al județului, consiliul agricol, șeful de ocoale, medicul veterinar, medicul primar, protoereul județului, revizorul școlilor, inspectorul general și secundar, șeful serviciului măsurilor și greutăților, administratorul financiar, controlorul fiscal, perceptorul, șeful oficiului de plasare.

Într'un cuvânt domnilor, atcătuirea organelor locale autonome și existența reprezentanților puterii centrale, este făcută în așa fel ca să fie desăvârșită libertatea în ceea ce privește gospodăria locală; iar organele puterii centrale să nu aibă nici un fel de amestec de nici un fel de natură, decât numai atunci când a eșit din cadrul competenței unei adevărate gospodării sau când ar înfrânge legea.

Expoziția amintirilor poloneze din Rusia.

Guvernul polonez a organizat la Varșovia o expoziție din cele mai interesante: expoziția amintirilor istorice și artistice, cari au fost până în prezent în muzeele, arhivele și depozitele de la diferite ministere din Rusia și cari au fost retrocedate treptat guvernului polonez în baza tratatului încheiat în 1921 la Riga între Polonia și Soviets.

Primul transport a conținut arme vechi poloneze, mobile, steaguri etc., cari au fost depuse la Wawel. Mai târziu s'a înțeles o foarte bogată colecție numismatică, conținând peste 20.000 monede poloneze și medali, o colecție de aproape 100.000 gravuri, între cari câteva sute de o foarte mare valoare. Au mai fost întoarse 150

sculpturi antice și 22 busturi de bronz ale diferiților oameni de stat polonezi.

Printre amintirile retrocedate se află și un foarte bogat material care aparține diferitelor familii de nobili din Polonia. O parte din acest material a fost predat urmașilor acelor familii, cari încă nu s'au slins. Printre exemplele deosebit de interesante ale expoziției din Varșovia se află sabia de încoronare a regilor polonezi, apoi o copie depe sabia istorică, cu care Boleslav (Boleslau) a lovit în „Porțile de aur” ale Kievului. Această sabie a fost până în prezent la Ermitajul din Petrograd. Se mai află și steagul de încoronare a lui Zigmund August, sceptrul lui Stanislaw August Poniatowski, sabia dăruită de Papa Inocențiu XI regelui Ioan Sobieski după lupta de lângă Viena. Această sabie a servit mai târziu la încoronarea lui Nicolae I, ca rege al Poloniei în anul 1829.

Într'o vitrină specială se păstrează originalul Constituției poloneze semnate de Alexandru I la Viena în Mai 1815. Se află alături și textul polonez al Constituției și o scrisoare a lui Alexandru I referitoare la diferite chestiuni constituționale.

Foarte numeroase sunt amintirile pur militare dela secolul al 16-lea până la secolul al 19-lea, adică până la cele trei revoluții poloneze. În această secțiune militară se află și steagurile luate de generalul Suworov la cucerirea Pragei în anul 1792. Printre steagurile revoluțiilor poloneze se află și un steag rupt pe timpul demonstrațiilor din Varșovia în anul 1863, pe care se află scris în rușește și poloneză: „Pentru libertatea noastră și a voastră”.

Foarte bogate sunt și secțiunile de sculptură și pictură. La alegerea amintirilor istorice și artistice poloneze din Rusia a lucrat o comisiune mixtă polono-sovietică.

În urma sporirii cu 10 la sută a taxelor de timbru, cu începere de ieri, toate petițiile prezentate autorităților urmează să fie timbrate cu timbre în valoare de 11 lei în loc de 10 lei ca până acum.

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”

Lupta pentru Manciuria.

Evenimentele din Extremul Orient formează numai una din perioadele luptei pentru Manciuria și procesului colonizării chineze în această țară, care durează de câteva secole.

Această colonizare a început de fapt la sfârșitul secolului al 17-lea, scurt timp după aceea când China a fost cucerită de „tătari”. Încă din acest timp, după cuvintele savantului japonez Adachi Kinoshita, țărani chinezi din Shantung este ocupat cu adevărată cucerire a patriei cuceritorilor Chinei Manciuria.

Această colonizare s'a efectuat mult timp pe cale „ilegală”. Manciuria a fost considerată ca o țară promisă tribului militar victorios, care a trăit din plata împăratului și din vânzătoare. Împărații dinastiei mangiuriene au văzut în populația mangiuriană garda lor, un trib născut lupilor și au privit cu dușmănie pătrunderea agriculturii în Manciuria, deoarece agricultura a fost considerată nedemnă de lupii și rezervată numai maselor agricole de chinezi. Alitudinea împăraților față de aceste mase a fost foarte dușmănoasă. Totuși chinezii s'au mutat mereu „ca furnicile” dela peninsula Liautung spre Nord clădin-

du-și mereu noi și noi colonii chineze. La jumătatea secolului al 19-lea Manciuria a fost un stat chinez creștin. La sfârșitul lui 1860 s'a deschis drum liber strămutărilor chineze și în întinsa regiune a fluviului Sungary, țară neobișnuit de roditoare, în special în ce privește grâul. Această colonizare a fost însă stăjenită de o singură împrejurare, pentru grâu nu s'a găsit deșeuze suficiente de desfacere. Țăranii chinezi din Manciuria n'au știut ce să facă cu recolta lor și unde să câștige mijloacele pentru cumpărarea celor trebuitoare și pentru achitarea dărilor. Acele deșeuze pe cari le-au visat, le-a dat Rusia.

Fiecare an al întinderii stăpânirii rusești în Extremul Orient a grăbit colonizarea chineză în Manciuria. Colonile rusești din Dmur n'au contribuit la dezvoltarea colonizării agricole rusești, ci la înflorirea comerțului de cereale pe Amur și îmbogățirea țăranilor chinezi din Manciuria. Un nou și mare impuls în același direcție a fost dat prin construirea liniei ferate rusești, care e în legătură cu rivalitatea Ruso-Japoneză. În anul 1894 Japonia a învins China și a încercat pentru prima oară a-și

întinde stăpânirea asupra Sudului Manciuriei. Această încercare a fost împiedecată de Rusia în colaborare cu Franța și Germania. Port Artur și împrejurimile sale au fost luate în arendă de Rusia, linia ferată rusească a tăiat Manciuria nordică, unind-o cu Sudul și cu Marea. După însemnările lui Kuropatkin singurul element, care a câștigat de pe urma tendințelor guvernului rusec de a ajunge la „Marea caldă” a fost cel chinez. Fără a se vorbi că la construirea liniei au fost ocupați o mare mulțime de lucrători chinezi, e necesar a se accentua, că noua linie a dat agriculturii chineze două știri la mare: prin Vladivostok și Dalny și în același timp a creat un puternic centru comercial la Charbin. Astfel rușii au înlesnit chinezilor exploatarea de mari bogății naturale în Manciuria, căci au organizat transportul și comunicațiile cu lumea exterioară. Aceasta n'a fost încă totul. În Manciuria a domnit o lipsă de capital.

Rusia a dat și acest capital. În 190 s'a produs revoluția boxerilor contra „diavolilor albi” și în urma acestui fapt armatele rusești au ocupat Manciuria. În acel timp s'a putut observa — scrie un contemporan, — o adevărată minune a prefacerii economice a țării sub influența rublei rusești. În timp de câțiva ani regiunea înapoiată de altă dată a devenit centrul unei economii înfloritoare. Cu cât țara s'a a-

nimată mai mult economiceste sub influența transportului rus, cu atât mai mult au crescut tendințele de expansiune ale Japoniei.

Dacă se vorbește despre „necesitatea economică” de a se ocupa Manciuria de către Japonia, trebuie să se observe că de fapt chestiunea a fost ocuparea căilor comerciale, cari s'au creat prin sprijinul Rușilor. Lupta Ruso-Japoneză asupra Manciuriei a adus foloase în cele din urmă numai unui al treilea.

Armata rusă și japoneză și-au vărsat sângele în lupte îngrozitoare, națiunea japoneză animată de ideile Japoniei vitoare a sacrificat floarea generației tinere, iar Rusia dând lupte imense la capătul liniei ferate, singura arteră care asigură toate legăturile cu Extremul Orient, a pregătit desorganizarea internă și revoluția.

Mulți s'au mirat de răbdarea îngerească cu care Chinezii au suportat luptele nesfârșite ale stărilor pe teritoriul lor. Dar în același timp în birourile gubernatorilor chinezi din Mukden și Charbin s'a organizat în mod febril mișcarea de colonizare a chinezilor în Manciuria. Rusia și Japonia au săracit, dar Manciuria care a fost în afară de zona operațiilor militare, s'a îmbogățit rapid. Colonizările agricole s'au intensificat mereu și aceasta în partea Chinei. Nomazii mongoli au început să

privesc cu groază năvala a gricultorilor chinezi.

Ca o consecință a războiului Ruso-Japonez, Manciuria a fost împărțită în două sfere de influență: rusă și japoneză. Revoluția rusă a desființat drepturile de a menține oficii publice în Manciuria și trupe de apărare liniei Japonia nu numai că și-a păstrat drepturile, dar și le-a întărit. Guvernul sovietic s'a dezistat mai întâi de „menținerea imperialistă” a guvernului țarist, dar mai târziu, în 1924 a reușit să reînvoiască o parte din dreptul în ce privește administrarea liniei ferate.

Dar politica sovietică n'a împiedicat creșterea colonizării chineze, care s'a intensificat considerabil în urma turburărilor din China proprie. Actualmente China încearcă să încheie ultima perioadă a luptelor ei pentru complectă câștigare a Manciuriei și să-și asigure pentru scopurile ei, nervul întregii regiuni, singura linie ferată.

Ceps.

Un nepot își omoară bunicul de 91 ani. Tânărul Emeric Racz din comuna Tămășeu (Bihar) luându-se la ceartă cu bunicul său Mihail Racz în etate de 91 ani, l'a bătut foarte grav, încât bietul moșneag a încetat din viață.

Parchetul a ordonat autopsia cadavrului și constatându-se că a murit din cauza bătăii a ordonat arestarea nepotului bătaș.

Desfacerea de automobile furate pe piata din Balcani.

La Atena a existat până nu de mult o mare societate comercială, greco-americană, care s'a specializat în desfacerea de automobile furate în America. Într'un scurt interval au fost vândute astfel de automobile pentru o sumă de 12 milioane de dolari. După cum a nuntă ziarul din Atena, societatea a lucrat și în alte sate balcanice, în cari s'au vândut peste 150 automobile. Afacerea a mers de minune, deoarece automobilele s'au vândut cu 40—50% mai puțin. Lucrurile au fost însă trădate, iar persoanele conducătoare arestate. În tre alții au fost arestați și conducătorii comerțanți din Atena, frații Antonopoulos. Arestatele au fost însă imediat puși în libertate, deoarece codul penal grec nu pedepsește pe cetățeni greci, cari pricinuesc daune străinilor din afara granițelor grecești. După presiunile legilor în vigoare, automobilele furate nu pot fi luate proprietarilor lor actuali. Afacerea a dat loc și la discuții diplomatice. Ministrul Statelor Unite la Atena tratează în prezent cu guvernul grec asupra modalităților de despășubire.

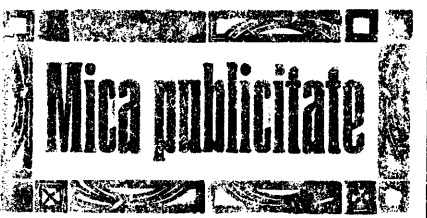
Dela Prefectura Poliției

Pedepse aplicate de Poliție.

Mecanicul Pogany Solomon str. Suburbii f. n. amendat cu 100 lei pentru faptul că a circulat cu bicicleta fără permis.
 — Feleki Aron dulgher, str. Lungă Nr. 116, amendat cu 100 lei pentru acelaș fapt.
 — Stăncel Aurel funcționar particular str. Zizia f. n. amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Gasper Martin lăcătuș din Cristian, amendat cu 200 lei pentru faptul că a circulat cu bicicleta în loc nepermis.
 — Colcer Mihail zugrav str. Junilor Nr. 134, amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Bureș Victor instalator de gaz str. Suburbii f. n. amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Munteanu Gheorghe zidar din Sft. Petru amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Constantin Stan fochist C. F. R. str. Zizinului f. n. amendat cu 300 lei pentru provocare de scandal.
 — Ardeleanu Teodor croitor str. Cutun Nr. 10 amendat cu 300 lei pentru acelaș fapt.
 — Cristo Denes birjar str. Livezi Nr. 6 amendat cu 200 lei pentru faptul că a circulat cu trăsura fără permis.
 — Ban Ludovic fierar str. Zizin f. n. amendat cu 200 lei pentru faptul că a circulat cu bicicleta în loc nepermis.
 — Took Alexandru tâmplar str. Furcilor Nr. 24 amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Peterfi Lajos strungar în fier str. Zizinului f. n. amendat cu 200 lei pentru faptul că a circulat cu bicicleta fără numărul de ordine.
 — Herman Bela str. Castelu-lui Nr. 138, amendat cu 200 lei pentru provocare de scandal.
 — Liedner Ludovic str. Dorobanților Nr. 12 amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Dobra Denes comerciant str. Magaziei f. nr. amendat cu 300 lei pentru împiedecarea circulației.
 — Francisc Lajos pensionar C. F. R. str. Fabricii de ciment Nr. 21, amendat cu 500 lei pentru faptul că a lăsat câinele liber fără botniță pe stradă.
 — Iohan Iulia servitoare str. Tg. Cailor Nr. 7, amendată cu 100 lei pentru că a scuturat cărpa de praful pe geam în stradă.
 — D-l Maior Sebestru strada Lungă Nr. 35 amendat cu 200

lei pentru faptul că n-a măturat trotuarul din fața casei sale.
 — Molnar Iosif căpraș strada Laterală Nr. 74 amendat cu 300 lei pentru că a mânătrăsura cu viteză.
 — Bedö Imre str. Canalului Nr. 4 a. amendat cu 200 lei pentru că a circulat cu bicicleta fără permis.
 — Barabas Andrei str. Canalului f. n. amendat cu 20 lei pentru că a circulat cu bicicleta în loc nepermis.
 — Türk Gheorghe muncitor str. Stupini amendat cu 500 lei pentru împiedecarea circulației.
 — Böhm Victor str. Sft. Petru amendat cu 100 lei pentru faptul că a circulat cu bicicleta în loc nepermis.
 — Ferestean Ioan str. Furcilor amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Ghiresi Andrei vizitiu str. Fabricii de ciment amendat cu 100 lei pentru acelaș fapt.
 — Căprașul Schreiber Martin str. Orfanilor Nr. 38 amendat cu 300 lei pentru faptul că a circulat cu trăsura pe partea stângă a străzii.
 — Muncitorul Creangă Gh. jun. din Sft. Petru amendat cu 200 lei pentru împiedecarea circulației.
 — Morvai Imre din Bod amendat cu 200 lei pentru că a circulat cu bicicleta fără permis de circulație.
 — Tontsch Martin brutar din Bod, amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Wagner Gheorghe electrician din Feldioara amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Russu Gheorghe str. Crucii A. Nr. 21, amendat cu 200 lei pentru faptul că a circulat cu bicicleta pe loc nepermis.
 — Keusch Mihail dulgher str. Căpitanului Nr. 11 amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Radei Francisc str. Luterană Nr. 21, amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Muncitorul Spătăroiu Ilie din Sft. Petru amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Balind Mihail zidar din Cernat amendat cu 200 lei pentru faptul că a circulat cu bicicleta fără permis.
 — Catona Ioan muncitor str. Sft. Petru amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Berhold Schuller comerciant str. Nisipului de Jos 2, amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Wiad Victor str. Laterală 30, amendat cu 200 lei pentru faptul că a circulat cu bicicleta în loc nepermis.
 — Vasile Coliban tâmplar str. Pajiște A. 45, amendat cu 100 lei pentru acelaș fapt.
 — Capșa Iosif dulgher str. Țintașilor A. 20, amendat cu 100 lei pentru că a circulat cu bicicleta fără Nr. ordine.
 — Tontsch Ludovic tipograf str. Prundului Nr. 21 amendat cu 200 lei pentru acelaș fapt.
 — Carolina Freilander pianistă str. Spitalului Nr. 50, amendată cu 500 lei pentru provocare de scandal.
 — Svoboda Elena restauratoare str. Spitalului militar Nr. 2, amendată cu 2000 pentru faptul că a angajat în serviciul său chelnerițe, cari nu posed autorizații.
 — Iacob Ionescu cărciumar str. Fabricii 67, amendat cu 500 lei pentru faptul că a ținut cărciuma deschisă în ziua de Duminică.
 — Berger Ferdinand cărciumar amendat cu 500 lei pentru acelaș fapt.
 — Jugănu Paraschiva str. Laterală Nr. 82 amendată pentru acelaș fapt.
 — Babeș Nicolae cărciumar str. Lungă amendat cu 500 lei pentru acelaș fapt.
 — Buzoiu Dumitru comerciant str. Sft. Nicolae A. Nr. 10 amendat cu 500 lei pentru provocare de scandal.

— Petö Stefan bărbier Suburbii f. n. amendat cu 300 lei pentru acelaș fapt.
 — Pesztericz Aladar str. Scăldătoarei Nr. 9 amendat cu 500 lei pentru faptul că a angajat în serviciul său pe chelnerița Recenyedi Maria, fără ca aceasta să aibă autorizația necesară.
 — Bedö Iosif, conducător de tren str. Magaziei f. n. amendat cu 500 lei pentru împiedecarea circulației.
 — Boita Ioan cheferist strada Magaziei f. n. amendat cu 500 lei pentru acelaș fapt.
 — Nagy Martha chelneriță str. Neagră Nr. 58 amendată cu 100 lei pentru faptul că n-a mers la vizită medicală.
 — Hadnagy Iosif restaurator str. Gărei Nr. 53 amendat cu 500 lei pentru faptul că a angajat în serviciul său pe chelnerița Papadincs Elisabeta, fără ca aceasta să poseadă autorizația necesară.
 — D-na Feldberg Iuliana str. Roșilor Nr. 17 amendată cu 200 lei pentru faptul că a lăsat câinele liber.

Baie Eforiei Brașov lângă Liceul „A. Șaguna”: aburi, hidroterapie, putină, bașin de înotat, locuințe, antreprenor și personal, se atendează pe 3 ani, începând dela Ianuarie 1930. Informațiuni și oferte la Biroul Eforiei. 9—10

De vânzare sau de închiriat casă în Str. Azilului Nr. 22, compuse din 2 camere, antreu și bucătărie. Informațiuni la proprietar. 766 4—6

De vânzare 2 paturi antice cu nopțiere. Strada Bisericii române No. 97. 778 2—2

De vânzare motocicletă cu ataș marca N. S. U., nouă de tot. Libăria Herz Brașov.

De vânzare un Chevrolet rulat 9000 km. în foarte bună stare. Eistadiade, Orfanilor 4. 789 1—1

De închiriat o cameră în Str. Coastei B 21. Informațiuni la proprietar. 743 2—3

De închiriat 2 camere, bucatărie, lăstare electrică, apeduct. Informațiuni: Pe Tocile 38.

De închiriat o cameră în Str. Coastei B 21. Informațiuni la proprietar. 743 2—3

Bănci noi pe promenadă
 Primăria Municipiului Brașov — a concesiostat d-lui E. MIHU invalid de războiu băncile de pe promenadă — autorizându-l a încasa de persoană 2 Lei pentru locul ocupat și a aplica pe bănci reclame.
 Publicul este invitat a nu deteriora băncile, apăstra ordinea și a plăti incasatorului taxa de 2 lei.
 Reclamele se fac prin dl Géza Rosenbaum, birou de agentură comercială, Brașov, Strada Sft. Ioan 16. 3—3

Din cauza mutării
 vând casă cu preț convenabil în Str. Dârștelor. Informațiuni la restaurantul Baciu pe aceeași stradă 785 1—4

AVIZ
 Se aduce la cunoștința celor interesați că la Gimnaziul de băieți din Satulung, județul Brașov, sunt vacante 31 burse pentru anul școlar 1929/1930.
 Cei ce doresc ocupa aceste burse își vor înainta cererile însoțite de actele necesare până la 31 August a. c.
 Examenul de bursă și admitere se ține între 1—4 Septembrie 1929 Direcțiunea.

AVZ. Pierzându se livretul de conducere de automobil cu No. 3908/1918 eliberat de Siguranța București, precum și livretul de demobilizare pe numele subsemnatului Nicolae Dragoș, șofer din comuna Sântăpetru No. 390, le declar nule și fără valoare în mâna or căruia s'ar afla. Nicolae Dragoș.

Curs de preparație
 Conform ord. Onor Minister al Instrucțiunii publice și al Onor Inspectorat școlar Brașov, cu No. 7038/1929, s'a dat autorizație d-lui Const. Pascal, înștitutor școala primară de stat No. 1 din Brașov, de a deschide un curs de preparație pentru elevii și elevele ce vor a concura la examenele de admitere în licee, seminarii, școli normale și la orice școală secundară.
 Cursul începe la 1 August și durează până la 10 Sept. a. c. Datorii se vor adresa d-lui Const. Pascal.
 Adresa până la deschiderea cursului: C. Pascal, Str. Școlii Militare No. 6. 776 2—2

No. 659/1929 not. publi

Publicațiune de licitație
 La cererea firmei Antrepozitele Ardelene A. Barta din Brașov, se va vinde la licitație publică cu intervenția noastră în virtutea ȘȘ lor 447 și 449 ai Legii Comerciale Ardelene în dauna și detrimentul debitorului întârziat:
 25 buc. covăre persiane și diferite tablouri.
 Licitația se va ține în zilele de 26 și 27 Iulie la ora 3 post meridian, la firma Antrepozitele Ardelene, A. Barta, din Brașov, Str. Gării No. 45.
 Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul nostru între orele oficiale.
 Participanții la licitație sunt obligați să depună un vadiu de 10% iar cumpărătorii să plătească momentan prețul de cumpărare, împreună cu taxa către ștat.
 Brașov, la 2) Iulie 1929.
 Dr. David Bieahu, notar public. 791 1—1

Uniunea de Inmormântare și Ajutor a Industriașilor Brașov.

No. 45/1929.

Publicațiune de concurs
 Uniunea de inmormântare și ajutor a Industriașilor din Brașov publică concurs cu oferte închise, pentru edificarea unei clădiri de două etaje pe terenul său propriu din Strada Furculței. Ofertele se vor înainta până la 20 August 1929 ora 12 amiază.
 Condițiunile de concurs și planul terenului se pot cunoaște la Corporația Industrială Str. Orfanilor No. 2 Etaj I, Brașov, 22 Iulie 1929. 792 1—3 Direcțiunea.

Primăria municipiului Brașov.
 No. 19642/1929.
Publicațiune

Se aduce la cunoștința alegătorilor comunali, că distribuirea certificatelor pentru alegerea noului consiliu comunal fixată la ziua de 16 August a. c., se va face în zilele dela 25 Iulie până la 12 August a. c., inclusiv în fiecare zi două amiază între orele 3—7 iar Duminică înainte de amiază dela 8—1 în localurile desemnate mai jos.
 Certificatele rămăse nedistribuite la acest termen le pot ridica cei interesați până la 15 August a. c. numai la Judecătoria Mixtă Brașov.
 Localurile de distribuire sunt următoarele și anume pentru alegătorii din

- I. din Secțiunea I de votare. „Cetate”.**
  - In sala mică a „Sfatului” (Piața libertății) pentru alegătorii cu litera A—K
  - In localul Primăriei Str. Porții 63 (biroul „Casseriei” parter) pentru alegătorii cu litera L—Z
- II. Alegătorii din Secțiunea II de votare („Schei”) localul „Liceului Andrei Șaguna”.**
  - Una odaie pentru alegătorii cu litera A—K. (Sala de gimnastică).
  - A doua odaie pentru alegătorii cu litera L—Z. (Intrarea Str. Prundului 2).
- III. Din Secțiunea III de votare. (Brașovul vechiu, Stupini, Fabrica de zahăr).**
  - Localul școlii sășești Str. Lungă 71, pentru alegătorii cu litera A—K
  - Localul școlii Primare de Stat Str. de Mijloc No. 35, pentru alegătorii cu litera L—Z.
- IV. Din Secțiunea IV. de votare.**

(Bumăna I. dincoace de zona vamală și Strada Fabricii).
 Localul școlii sășești Ulța de saci No. 1—3.

  - Una odaie pentru alegătorii cu litera A—K.
  - A doua odaie pentru alegătorii cu litera L—Z.
- V. Alegătorii din Secțiunea V. de votare.**

(Blumăna II. afară de zona vamală, Noua, Dârște și Timiș)
 Localul școlii Primare de Stat Strada Agritelor 6.

  - Una odaie pentru alegătorii cu litera A—K.
  - A doua odaie pentru alegătorii cu litera L—Z

Fiecare alegător are să se legitimeze înaintea comisiunii de distribuire.
 Brașov, la 20 Iulie 1929.
 Comisia interimară,
 Președinte: p. Secretar general: Cuteanu m. p. Hertel m. p.

No. 641/1929.
Publicațiune
 Primăria comunei Tohanul-Vechiu, dă în arendă, prin licitație publică, în conformitate cu Art. 72—83 din legea contractității publice, grădina de pomi (meri, peri, pruni și nuci) în întindere de 28 jugăre, pe timp de 6 ani, începând dela 1 August 1929 până la 31 Iulie 1935.
 Prețul de strigare 12,000 lei anual.
 Garanția 10% din suma oferită.
 Licitația se va ține în localul Primăriei, în 4 August 1929, ora 11 a. m.
 Condițiunile de licitație se pot vedea la primăria comunei Tohanul Vechiu, 20 Iulie 1929, Primăria comunală

